

EUROPOS CENTRINIS BANKAS
BANKŲ PRIEŽIŪRA

BPM SREP metodika

[2015 m. leidimas – bus atnaujintas 2016 m.]

Vienodos sąlygos – Aukšti priežiūros standartai – Patikimas rizikos vertinimas

- ✓ **Vienodos sąlygos.** Pirmą kartą svarbių įstaigų priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesas (angl. *Supervisory Review and Evaluation Process*, SREP) atliktas taikant:
  - bendrą metodiką,
  - bendrą sprendimų priėmimo procesą, leidusį plačiu mastu tarpusavyje palyginti panašias įstaigas ir atlikti horizontalią analizę.

- ✓ **Aukšti priežiūros standartai**
  - Vadovaujamosi **EBI gairėmis dėl SREP** ir atsižvelgiama į geriausią praktiką, nustatytą BPM šalyse ir rekomenduotą **tarptautinių subjektų**
  - **Proporcingumas, lankstumas ir nuolatinis gerinimas**
  - **Priežiūros sprendimai – ne tik papildomi kapitalo reikalavimai, bet ir papildomos priemonės** konkreitiems bankų trūkumams šalinti

- ✓ **Patikimas rizikos vertinimas**
  - **Kiekybinio ir kokybinio vertinimo derinimas**
  - **Kompleksinis įstaigos gyvybingumo vertinimas** atsižvelgiant į įstaigos specifiką
  - **Vertinimas iš ateities perspektyvos**

Turinys

- 1 SREP – Teisinis pagrindas
- 2 SREP – Apžvalga
- 3 SREP – Metodika
- 4 SREP – Rezultatai
- 5 SREP – Padėtis šiuo metu

BPM metodika parengta pagal Sąjungos teisę, EBI gaires ir geriausią priežiūros praktiką

SREP pagal Kapitalo reikalavimų direktyvos IV 97 straipsnį

...kompetentingos valdžios institucijos peržiūri tvarką, strategijas, procesus ir mechanizmus, kuriuos taiko įstaigos, ir įvertina:

- a) riziką, su kuria įstaigos susiduria arba galėtų susidurti;*
- b) riziką, kurią įstaiga kelia finansų sistemai;*
- c) riziką, nustatytą testuojant nepalankiausiomis sąlygomis, atsižvelgiant į įstaigos veiklos pobūdį, mastą ir sudėtingumą.*

Techniniai reguliavimo ir įgyvendinimo standartai, EBI gairės

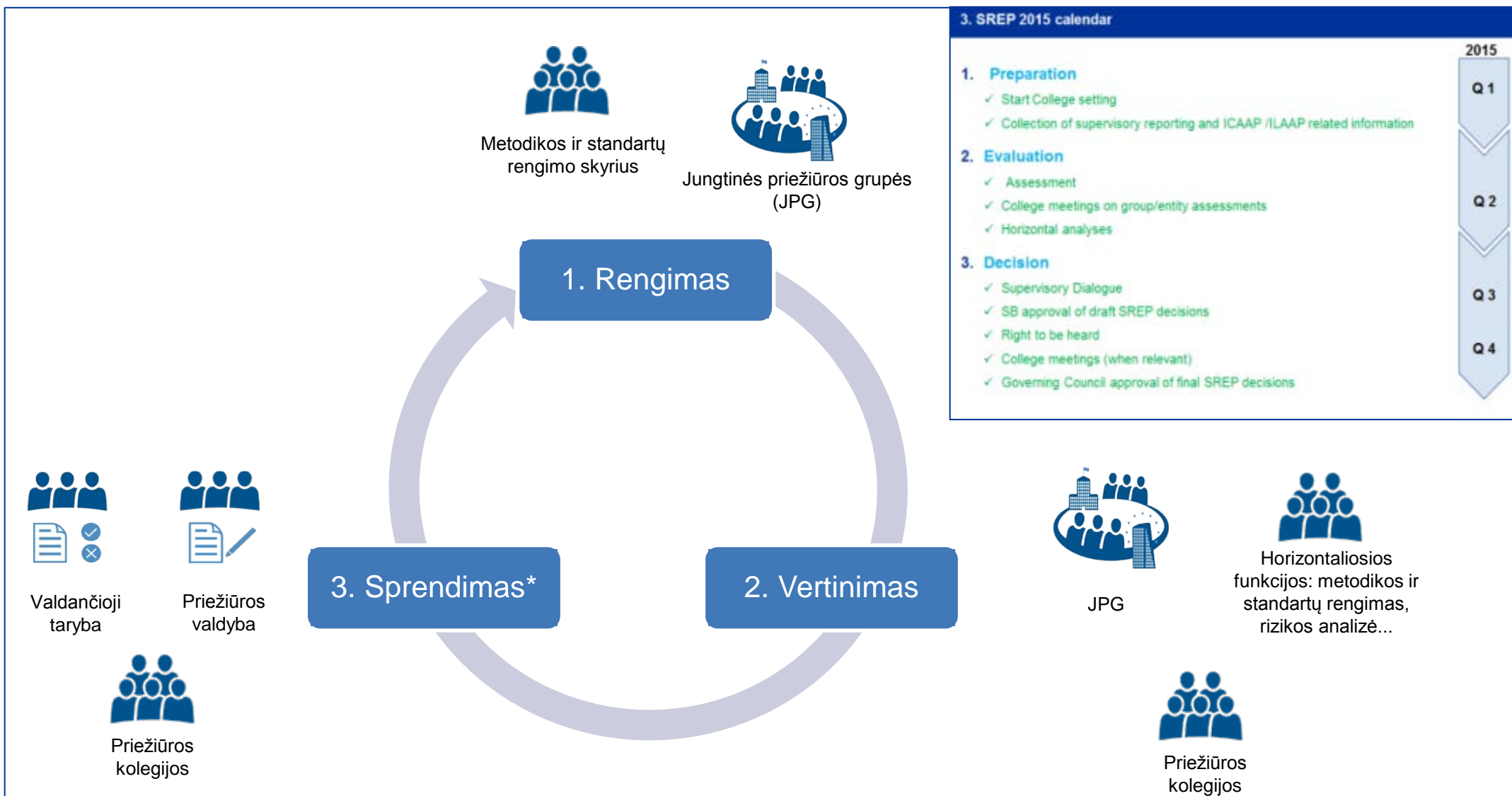
- *Bendrų sprendimų dėl prudencinių reikalavimų techniniai įgyvendinimo standartai*
- *Priežiūros institucijų kolegijų veiklos techniniai reguliavimo ir įgyvendinimo standartai*
- *Gairės dėl bendros priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (SREP) tvarkos ir metodikos (EBA/GL/2014/13), 2014 m. gruodžio 19 d.*

Bazelio bankų priežiūros komiteto ir Finansinio stabilumo tarybos principai

Priežiūrą vykdančys ECB ir 19 šalių ekspertai pirmą kartą taikydami bendrą procedūrą kartu parengė SREP sprendimus dėl svarbių įstaigų

* Pastaba. Galutiniai sprendimai parengiami, kai įvykdoma teisės būti išklaustyta procedūra ir jei Valdančioji taryba nepareiškia prieštaravimo.

Infrastruktūra parengta greičiau nei per vienus metus

- Bendra integruota IT sistema
- Užtikrintas visų priežiūros institucijų keitimasis informacija
- Bankų duomenų kokybės kontrolė 2 lygmenimis: NKI ir ECB
- Visapusiškas NKI ir ECB išteklių panaudojimas
- Išsamūs metodikos testavimai darbo eigoje 2014 m. II pusr. – 2015 m. I ketv.

SREP – vienas iš svarbiausių projektų

- Bendras grafikas
- Aukštesnio rango vadovų iniciatyvinė funkcija
- Projektų valdymas, metodikos kūrimas ir nuoseklus taikymas – ECB MP IV GD
- Visapusiškai panaudotos ECB ir NKI ekspertų žinios (ypač kuriant metodiką) – MP IV GD rengti teminiai seminarai, klausimų ir atsakymų sesijos

- ➔ Įvykdyta **tiksliai** pagal planą
- ➔ SREP vykdytas IT sistemoje

Atskiras ir detalus aspektų vertinimas atsižvelgiant į EBI gaires

SREP metodika glaustai: keturi pagrindiniai elementai

1. Verslo modelio vertinimas

Verslo modelio perspektyvumas ir tvarumas

2. Bendrojo vidaus valdymo ir rizikos valdymo vertinimas

Bendrojo vidaus valdymo ir rizikos valdymo tinkamumas

3. Rizikos kapitalui vertinimas

Rizikos rūšys: pvz., kredito, rinkos, operacinė, palūkanų normų bankinėje knygoje

4. Rizikos likvidumui ir finansavimui vertinimas

Rizikos rūšys: pvz., trumpojo laikotarpio likvidumo rizika, finansavimo tvarumas

Bendras kompleksinis SREP vertinimas
→ Balas + pagrindimas / pagrindinės išvados

SREP sprendimas

Kiekybinės kapitalo priemonės

Kiekybinės likvidumo priemonės

Kitos priežiūros priemonės

Aprašyta priežiūros analizės programoje

Visi keturi SREP elementai grindžiami bendrais patikimą rizikos vertinimą užtikrinančiais principais

Praktinis visų keturių elementų rizikos vertinimas – trys etapai

1 etapas Duomenų rinkimas	2 etapas Automatiškai skiriamas bazinis balas	3 etapas Priežiūrinė nuomonė
<p>Pagrindiniai šaltiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ketvirtiniai techniniai įgyv. standartai • patikrinimo trumpuoju laikotarpiu ataskaitos 	<ul style="list-style-type: none"> • Rizikos lygio vertinimas balu • Oficialus atitikties rizikos kontrolės reikalavimams tikrinimas 	<p>Koregavimai atsižvelgiant į papildomus veiksnius ir banko specifiką bei sudėtingumą</p>

Rizikos lygis (RL) ir rizikos kontrolė (RK)

	1. Verslo modelis	2. Bendrasis vidaus ir rizikos valdymas (RV)	3. Kapitalo rizikos vertinimas	4. Likvidumo rizikos vertinimas
RL	✓	netaikoma	✓	✓
RK	netaikoma	✓	✓	✓

➔ Bendras balas (RL + RK)

Priežiūros intensyvumas priklauso nuo banko rizikos profilio ir dydžio.

Suvaržytosios nuomonės principas

- Lankstumas vertinant pagal keturių balų skalę – atsižvelgiant į priežiūrinį sprendimą, 2 etapo rezultatas gali būti pagerinamas vienu arba pabloginamas dviem punktais.
- Sukuriama pusiausvyra tarp:
  - bendros procedūros, kuria užtikrinamas nuoseklumas visuose BPM bankuose ir nustatoma bazinė reikšmė,
  - būtinos priežiūrinės nuomonės, kai atsižvelgiama į įstaigos specifiką ir sudėtingumą.
- Rezultatas gali būti arba pagerinamas, arba pabloginamas; visus koregavimus integruotoje IT sistemoje užregistruoja JPG.
- Paprastai neleidžiama nukrypti nuo suvaržytosios nuomonės.
- JPG **veiksmingai** naudoja suvaržytąją nuomonę **visoms** rizikos kategorijoms: pagal ją 2 etapo balas gali būti **pagerinamas arba pabloginamas**.

Suvaržytosios nuomonės skalė

		3 etapo balas			
		1	2	3	4
2 etapo balas	1				
	2				
	3				
	4				

3 etapo balas galimas
 3 etapo balas negalimas

Verslo modelis

- Nustatomos svarbiausios vertinimo sritys (pvz., pagrindinės veiklos sritys)
- Vertinama verslo aplinka
- Analizuojami strateginiai planai ir finansinės prognozės
- Vertinamas verslo modelio:
  - perspektyvumas (1 metų laikotarpiu)
  - tvarumas (3 metų laikotarpiu)
  - tvarumas viso ciklo metu (daugiau kaip 3 metų laikotarpiu)
- Pagrindinių silpnųjų vietų vertinimas

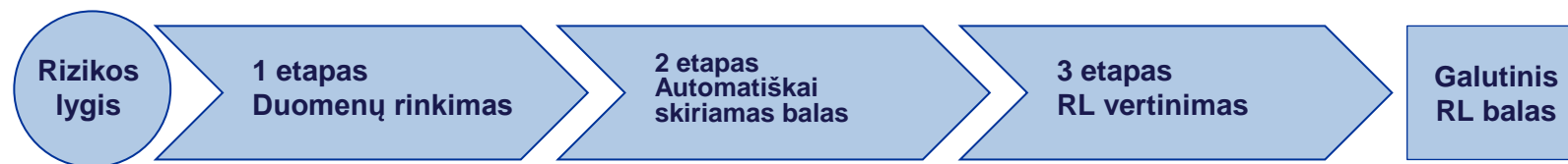
Verslo modelių pavyzdžiai

- Pasaugos paslaugų teikėjas
- Skolintojas įvairiems klientams
- Skolintojas mažmeniniams klientams
- Mažas universalus bankas
- Specializuotas skolintojas
- Universalus bankas

Atitinka EBI SREP gaires,
§ 55–57

Verslo modelis

1 etapas

- Informacijos rinkimas ir veiklos sričių svarbos, vertinant iš rizikos perspektyvos, išsiaiškinimas

2 etapas

- Automatiškai pagal rodiklius (pvz., turto grąžą, išlaidų ir pajamų santykį) skiriamas bazinis balas

3 etapas

- Išsami analizė
- Pagal ją koreguojamas 2 etapo balas, atsižvelgiant į banko specifiką

Bendrasis vidaus valdymas ir rizikos valdymas

- Bendrojo vidaus valdymo sistema (įskaitant svarbiausias kontrolės funkcijas, pvz., rizikos valdymą, vidaus auditą, atitikties kontrolę)
- Rizikos valdymo sistema ir rizikos kultūra
- Rizikos infrastruktūra, vidaus duomenys ir atskaitomybė
- Darbo užmokesčio politika ir praktika

Svarbiausių klausimų pavyzdžiai

- Ar yra pagal hierarchiją ir funkcijas atskiras už atitikties kontrolę atsakingas padalinys, kurio veikla nepriklauso nuo jokių su komercine veikla susijusių įsipareigojimų?
- Ar nustatyta tvarka, kuria būtų užtikrinama, kad aukštesnio rango vadovai galėtų veiksmingai valdyti ir, pavyzdžiui, prireikus laiku sumažinti reikšmingas nepalankias rizikingas pozicijas, ypač tas, kurios yra arti nustatytos priimtinos rizikos ribos arba ją viršija?

Atitinka EBI SREP gaires,
§ 81–82

Bendrasis vidaus valdymas ir rizikos valdymas

1 etapas

- **Informacijos rinkimas, pvz., atliekant bendrojo vidaus valdymo teminę peržiūrą**

2 etapas

- **Atitikties KRD nuostatomis tikrinimas**
- **Konkrečiai analizuojama, pvz.:**
  - organizacinė struktūra,
  - vidaus auditas,
  - atitiktis,
  - darbo užmokestis,
  - polinkis rizikuoti,
  - rizikos infrastruktūra,
  - atskaitomybė ...

3 etapas

- **Išsami analizė**
- **Pagal ją koreguojamas 2 etapo vertinimas, atsižvelgiant į banko specifiką**

Rizika kapitalui

Vertinimas trimis skirtingais aspektais

1 aspektas Priežiūrinė perspektyva

Keturios rizikos rūšys: kredito, rinkos, operacinė, palūkanų normų bankinėje knygoje

- ✓ Informacijos rinkimas
- ✓ Baziniai rizikos rūšių balai
- ✓ Išsami analizė

2 aspektas Banko perspektyva

- ✓ Informacijos rinkimas, pvz., bankų vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo proceso (angl. ICAAP) ataskaitos
- ✓ Vertinimas pagal bazinę reikšmę – EBI gaires atitinkantys pakaitiniai rodikliai*
- ✓ Išsami analizė

3 aspektas Į ateitį orientuota perspektyva

- ✓ Informacijos rinkimas – banko atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis
- ✓ Vertinimas pagal bazinę reikšmę – priežiūriniai testavimai nepalankiausiomis sąlygomis
- ✓ Išsami analizė

2015 m. SREP

- Svariausias – 1 aspektas
- Labai nevienodi vertinimo 2 aspektu rezultatai
- 3 aspektas dar nebaigtas rengti

Atitinka EBI SREP gaires

* BPM pakaitiniai rodikliai atitinka EBI SREP gairėse (§ 335) minimų lyginamųjų priežiūros rodiklių sąvoką

Rizika kapitalui – 1 aspektas

➔ Išsami rizikos veiksnio analizė: **kredito rizika** (pavyzdys)

1 etapas	2 etapas	3 etapas
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rizikos lygis <ul style="list-style-type: none"> • Iš anksto nustatytų rodiklių, apskaičiuojamų pagal techninius įgyvendinimo standartus ir patikrinimo trumpuoju laikotarpiu duomenis, rinkinys ➤ Rizikos kontrolė <ul style="list-style-type: none"> • Informacijos rinkimas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rizikos lygis <ul style="list-style-type: none"> • Balas, skiriamas automatiškai pagal įvairius rodiklius, iš jų: <ul style="list-style-type: none"> • kokybę (pvz., neveiksnių paskolų lygį), • padengimą (pvz., atidėjinius). ➤ Rizikos kontrolė <ul style="list-style-type: none"> • Atitikties bendrojo vidaus valdymo, polinkio rizikuoti, rizikos valdymo ir ypač kredito rizikos vidaus audito srityse tikrinimas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rizikos lygis <ul style="list-style-type: none"> • Išsami analizė, pvz.: <ul style="list-style-type: none"> • dabartinė rizikos pozicija ir tendencija, • į ateitį orientuota perspektyva, • palyginimas su panašiomis įstaigomis. • Išsami įvairių pakategorių analizė, pvz.: <ul style="list-style-type: none"> • ne finansų bendrovių portfeliai arba • namų ūkių portfeliai ➤ Rizikos kontrolė <ul style="list-style-type: none"> • Išsamesnė analizė, ypač susitikimų su banko atstovais dėka

Rizika kapitalui – 2 aspektas

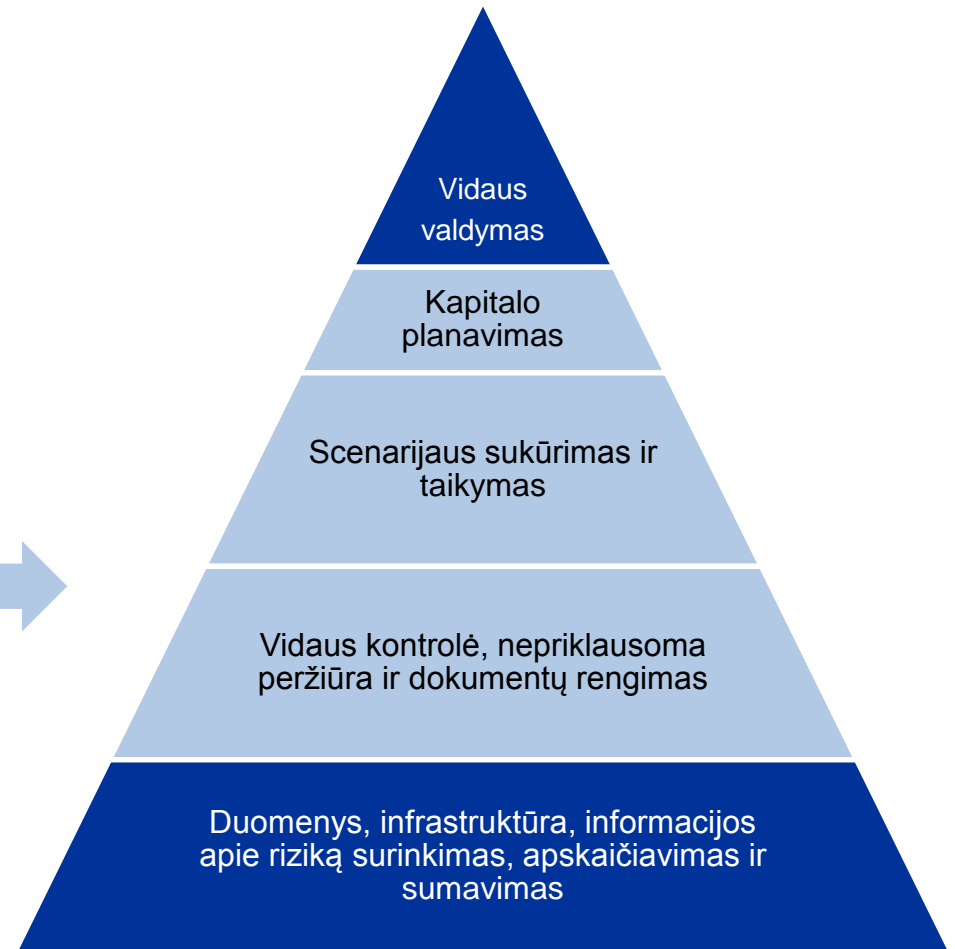
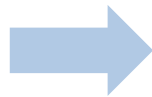
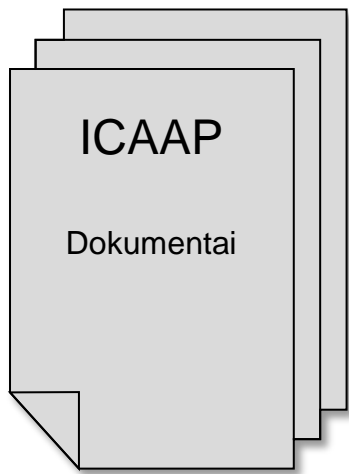
- ICAAP patikimumo vertinimas
- Vadovaudamosi 2016 m. sausio 8 d. paskelbtais ECB lūkesčiais ICAAP klausimu, jungtinės priežiūros grupės (JPG):
  - vertina viso proceso patikimumą – *kokybinis vertinimas*;
  - lygina ICAAP duomenis su BPM pakaitiniais rodikliais – *kiekybinis vertinimas*;
  - parengia vertinimą 2 aspektu – jis bus naudojamas rengiant bendrą kapitalo pakankamumo vertinimą.

ECB lūkesčiai ICAAP klausimu

- Tai, kas nurodyta EBI gairių projekte, pateiktina iki 2016 m. balandžio pabaigos; atskaitos data – 2015 m. gruodžio 31 d.
- Vidaus dokumentai kartu su paaiškinimais skaitytojui
- Rizikos duomenų forma
- 1 ramsčio ir ICAAP duomenų suderinimas
- Išvados vadovybės pasirašytų kapitalo pakankamumo ataskaitų, grindžiamų ICAAP rezultatų analize, forma

ICAAP – kokybinis vertinimas

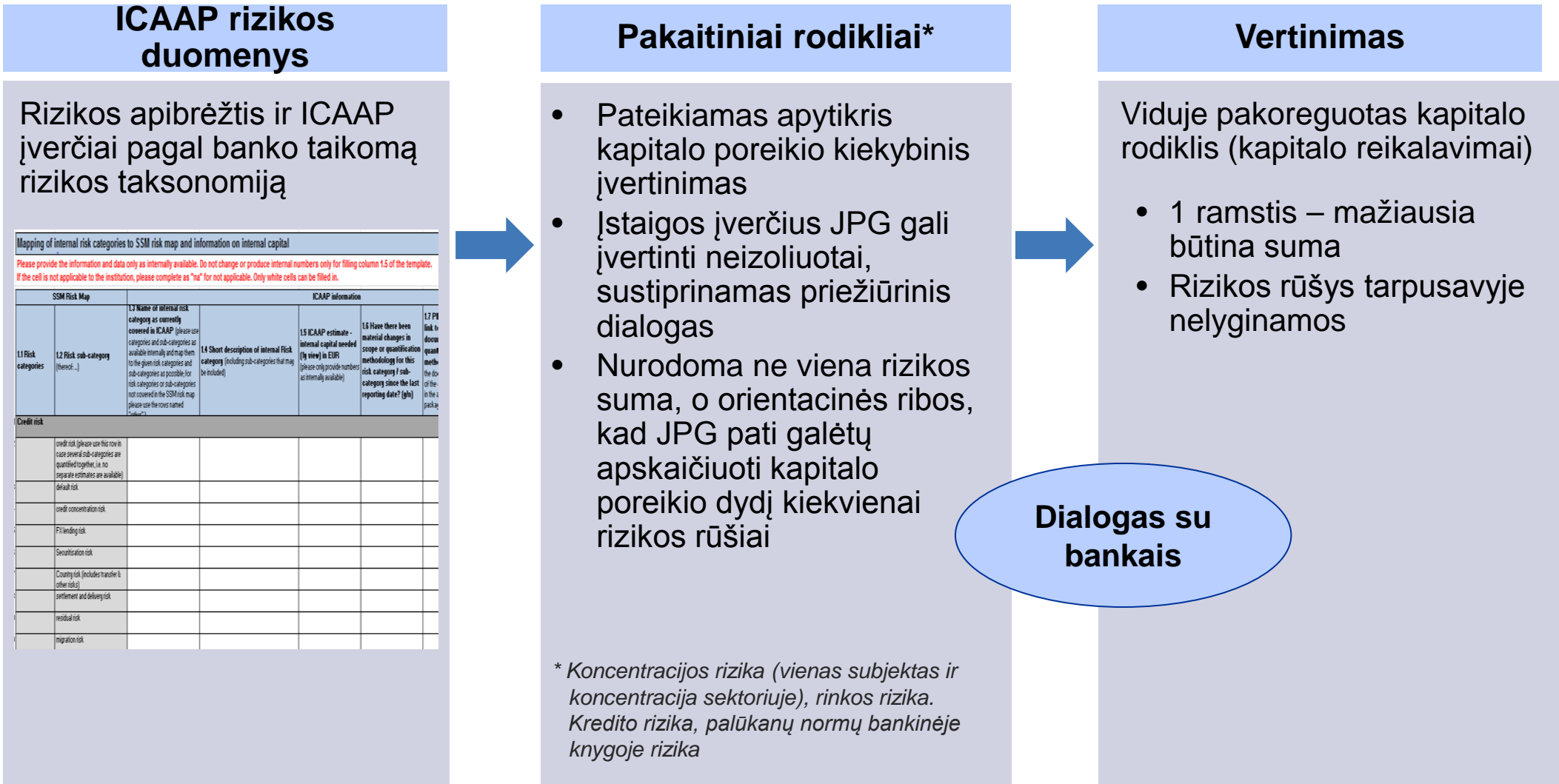
Banko vidaus dokumentai, kaip nustatyta EBI gairėse

Atitinka EBI gairių struktūrą, kad JPG būtų lengviau gauti banko vidaus informaciją

JPG vertinimas

→ Ar ICAAP patikimas? (taip / ne)

ICAAP – kiekybinis vertinimas

Rizika kapitalui – 3 aspektas

- Į ateitį orientuota perspektyva
- 2016 m. – rengiami du didelio masto testavimai nepalankiausiomis sąlygomis

Kas ir kada	EBI testavimas nepalankiausiomis sąlygomis visoje ES	SREP testavimas nepalankiausiomis sąlygomis
Aprėptis	<ul style="list-style-type: none"> • 38 BPM svarbios įstaigos	<ul style="list-style-type: none"> • Visos kitos svarbios įstaigos* <p><i>* Gali būti išimčių – šiuo metu vyksta pasirengimas</i></p>
Chronologija	<ul style="list-style-type: none"> • Testavimo pradžia: 2016 m. vasario pabaiga • Skelbimas: 2016 m. 3 ketv. pradžia	<ul style="list-style-type: none"> • Iš esmės suderintas su EBI testavimu nepalankiausiomis sąlygomis

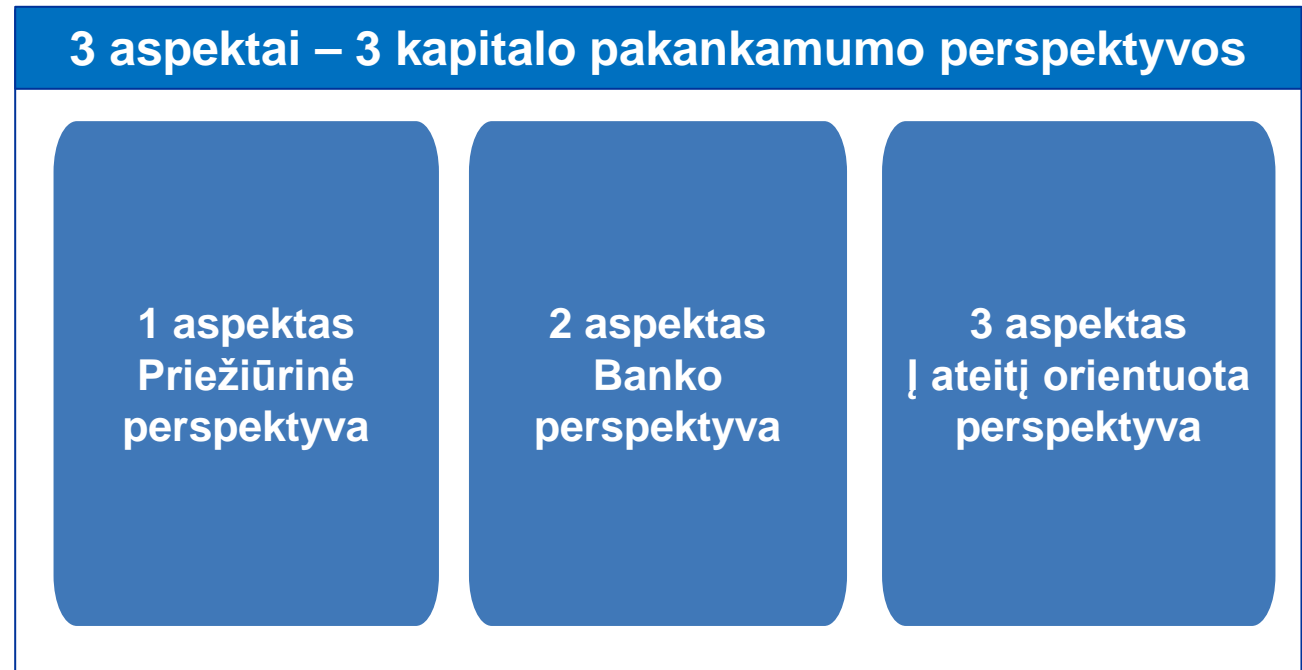

Abiejų testavimų rezultatai bus naudojami vykdant SREP

3.4.6. SREP – Metodika: 3 elementas – kapitalo pakankamumas

Rizika kapitalo pakankamumui iš įvairių perspektyvų

- JPG, įvertinusi įstaigos kapitalo poreikius **trimis aspektais**, susidaro nuomonę apie tuos poreikius iš **trijų viena kitą papildančių perspektyvų**.
- Šiuos kapitalo poreikius ji gali palyginti su įstaigos turimu ir planuojamu pritraukti kapitalu ir jo kokybe.

Rizika likvidumui

Vertinimas trimis skirtingais aspektais

1 aspektas Priežiūrinė perspektyva

- Likvidumas trumpuoju laikotarpiu ir finansavimo tvarumas
- ✓ Informacijos rinkimas
  - ✓ Likvidumo trumpuoju laikotarpiu ir finansavimo tvarumo rizikos baziniai balai
  - ✓ Išsami analizė

2 aspektas Banko perspektyva

- ✓ Informacijos rinkimas, pvz., vidaus likvidumo pakankamumo vertinimo proceso (angl. ILAAP) ataskaitos
- ✓ Vertinimas pagal bazinę reikšmę – tikrinama, ar įstaigos įverčiai parengti teisingai
- ✓ Išsami, pvz., ILAAP patikimumo, analizė

3 aspektas Į ateitį orientuota perspektyva

- ✓ Informacijos rinkimas – banko atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis
- ✓ Vertinimas pagal bazinę reikšmę – priežiūriniai testavimai nepalankiausiomis sąlygomis
- ✓ Priežiūrinių ir banko atliekamų testavimų nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų vertinimas

2015 m. SREP

- ✓ Svariausias – 1 aspektas
- ✓ 2 aspektas dar nebaigtas rengti
- ✓ 3 aspektas dar nebaigtas rengti

Atitinka EBI SREP gaires, § 370–373

Rizika likvidumui – 1 aspektas

➔ Išsami rizikos veiksnio analizė: **likvidumas trumpuoju laikotarpiu** (pavyzdys)

1 etapas	2 etapas	3 etapas
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rizikos lygis <ul style="list-style-type: none"> • Iš anksto nustatytų rodiklių, grindžiamų techniniais įgyvendinimo standartais ir patikrinimo trumpuoju laikotarpiu duomenimis, rinkinys ➤ Rizikos kontrolė <ul style="list-style-type: none"> • Informacijos rinkimas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rizikos lygis <ul style="list-style-type: none"> • Balas, skiriamas automatiškai pagal keletą rodiklių, iš jų: <ul style="list-style-type: none"> • padengimo likvidžiuoju turtu rodiklį, • finansavimą trumpuoju laikotarpiu / visą finansavimą. ➤ Rizikos kontrolė <ul style="list-style-type: none"> • Atitikties bendrojo vidaus valdymo, polinkio rizikuoti, rizikos valdymo ir vidaus audito srityse tikrinimas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rizikos lygis <ul style="list-style-type: none"> • Išsamesnė analizė: <ul style="list-style-type: none"> • trumpalaikio didmeninio finansavimo rizika, • dienos finansavimo rizika, • likvidumo rezervo kokybė, • struktūrinis finansavimo nesuderinamumas ➤ Rizikos kontrolė <ul style="list-style-type: none"> • Išsamesnė analizė, ypač susitikimų su banko atstovais dėka

Rizika likvidumui – 2 ir 3 aspektai

- ILAAP patikimumo vertinimas
- Vadovaudamosi 2016 m. sausio 8 d. paskelbtais ECB lūkesčiais ILAAP klausimu, JPG:
  - vertina viso proceso patikimumą – *kokybinis vertinimas*;
  - lygina ILAAP poreikį ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu gautas prielaidas su BPM pakaitiniais rodikliais – *kiekybinis vertinimas*;
  - parengia 2 ir 3 aspektų vertinimą – jis bus naudojamas rengiant bendrą likvidumo pakankamumo vertinimą.

ECB bankų priežiūra: BPM 2016 m. prioritetai (ištrauka)

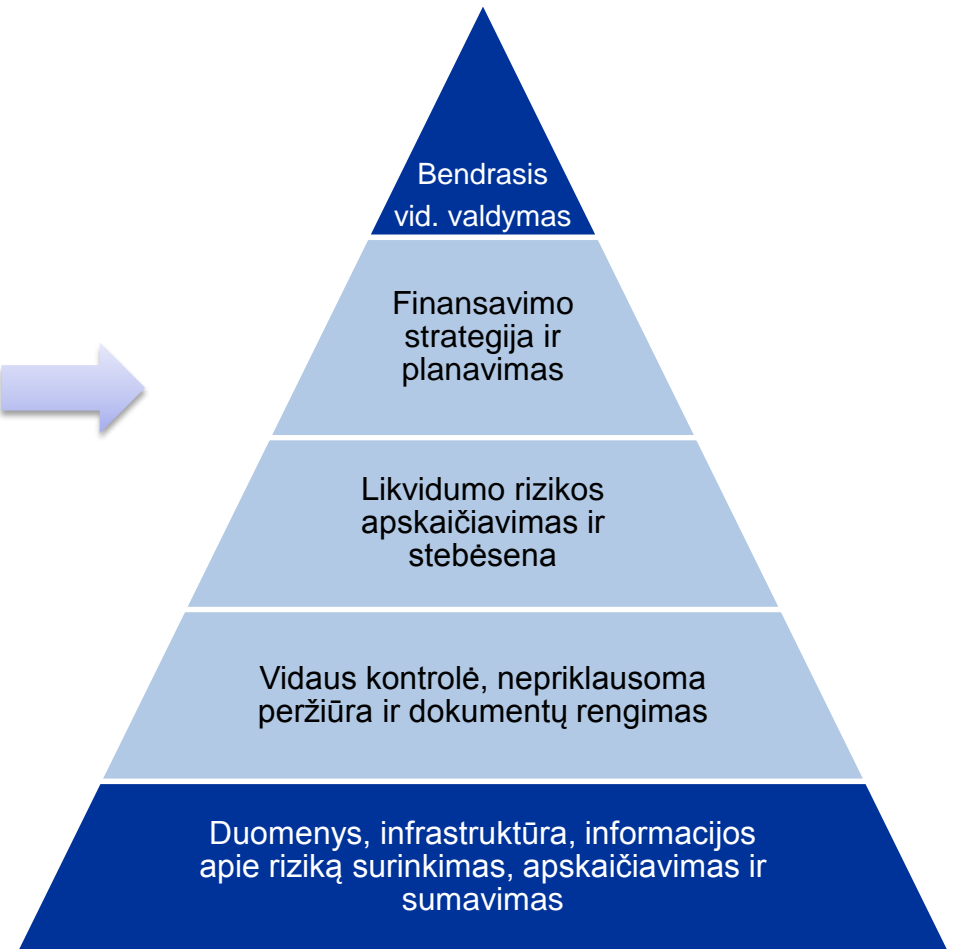
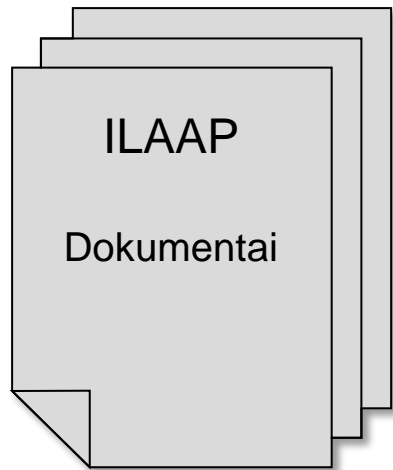
Likvidumas

2015 m. priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesas atskleidė, kad dar ne visi bankai pateisina visus priežiūros institucijų lūkesčius dėl tinkamo likvidumo rizikos valdymo. Todėl BPM priežiūra bus nukreipta į bankų vidaus likvidumo pakankamumo vertinimo procesų (angl. *Internal Liquidity Adequacy Assessment Processes*, ILAAP) patikimumą. Bus nuodugniai vertinama bankų pažanga diegiant ir taikant patikimas likvidumo ir finansavimo rizikos valdymo sistemas tiek įprastomis veiklos sąlygomis, tiek ir iškilus sunkumams.

ECB lūkesčiai ILAAP klausimu

- Tai, kas nurodyta EBI gairių projekte, pateiktina iki 2016 m. balandžio pabaigos; atskaitos data – ankstesnių metų pabaiga
- Vidaus dokumentai kartu su paaiškinimais skaitytojui
- Savęs vertinimas
- Išvados vadovybės pasirašytų likvidumo pakankamumo ataskaitų, grindžiamų ILAAP rezultatų analize, forma

ILAAP – kokybinis vertinimas

JPG vertinimas

→ Ar ILAAP patikimas? (taip / ne)

Banko vidaus dokumentai, kaip nustatyta EBI gairėse

Atitinka EBI gairių struktūrą, kad JPG būtų lengviau gauti banko vidaus informaciją

Bendras SREP vertinimas – kompleksinis požiūris

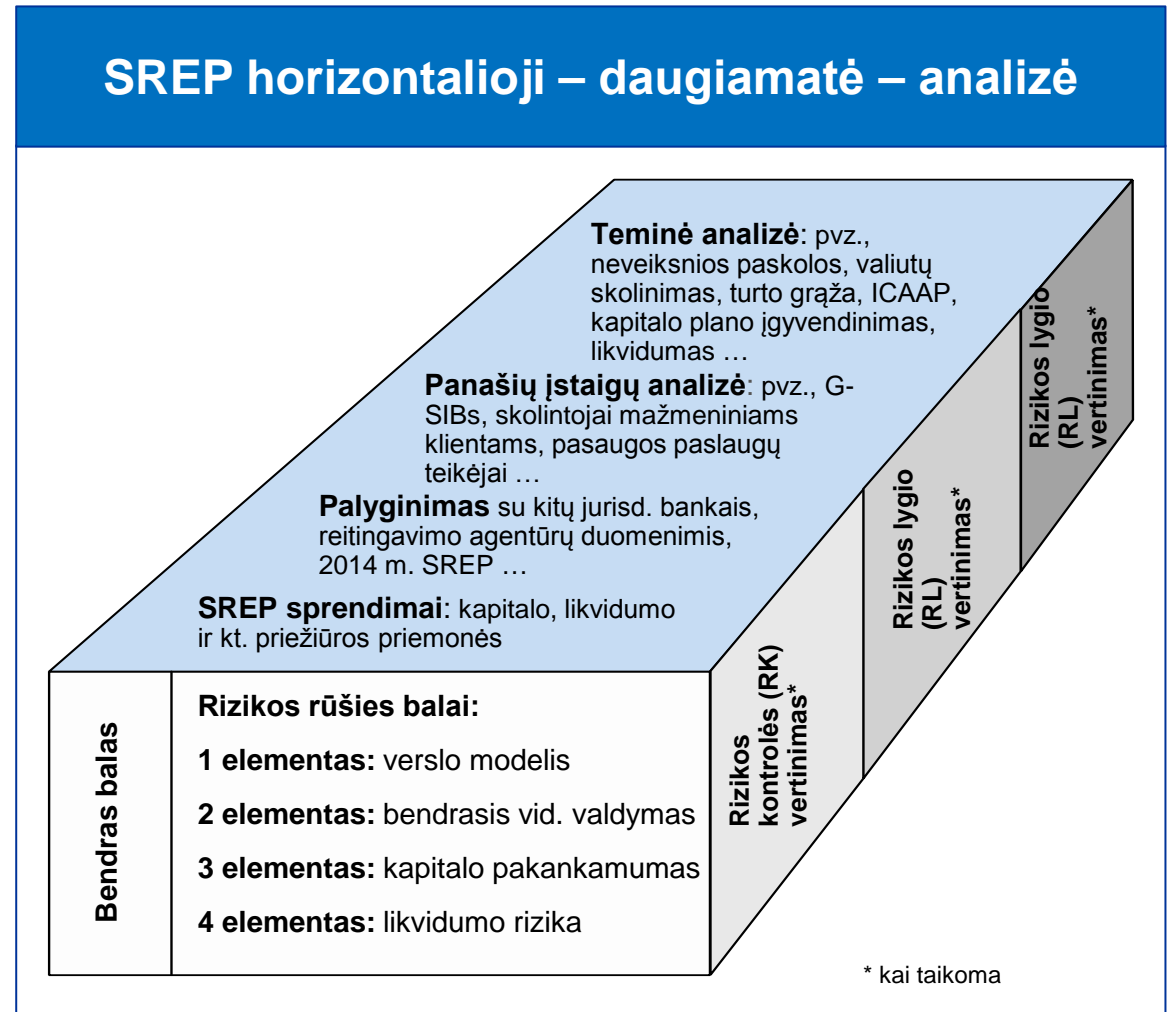
- Gaunamas sintetinis įstaigos rizikos profilio vaizdas:
  - grindžiamas visų keturių elementų vertinimu (ne vien tik susumavus),
  - pradžioje visi keturi SREP elementai laikomi vienodai svarbiais.
- Atsižvelgiama į:
  - įstaigos kapitalo / likvidumo planavimą, kad būtų užtikrintai judama link visiško KRD IV / KRR įgyvendinimo,
  - palyginimą su panašiomis įstaigomis,
  - bendrąjį kontekstą, kuriame įstaiga vykdo veiklą.

Pagal EBI SREP gaires (13 lentelė, p. 170–171) bendras SREP balas rodo, kaip priežiūros institucija bendrai vertina įstaigos gyvybingumą: didesni balai rodo padidėjusią riziką įstaigos gyvybingumui, kylančią iš vienos ar kelių jos rizikos profilio savybių, pavyzdžiui, verslo modelio, vidaus bendrojo valdymo tvarkos, rizikos mokumui ar likvidumo pozicijai.

Įstaigos rizikos pobūdis visada yra **įvairiapusis**, daug rizikos veiksnių yra **tarpusavyje susiję**.

Nuoseklus ir sąžiningas vertinimas

- Rengiant vertinimus ir sprendimus, atlikta **daug horizontalaus analizavimo** siekiant parengti:
  - papildomas perspektyvas JPG,
  - papildomą informaciją, reikalingą aptariant politiką ir priimant sprendimus.

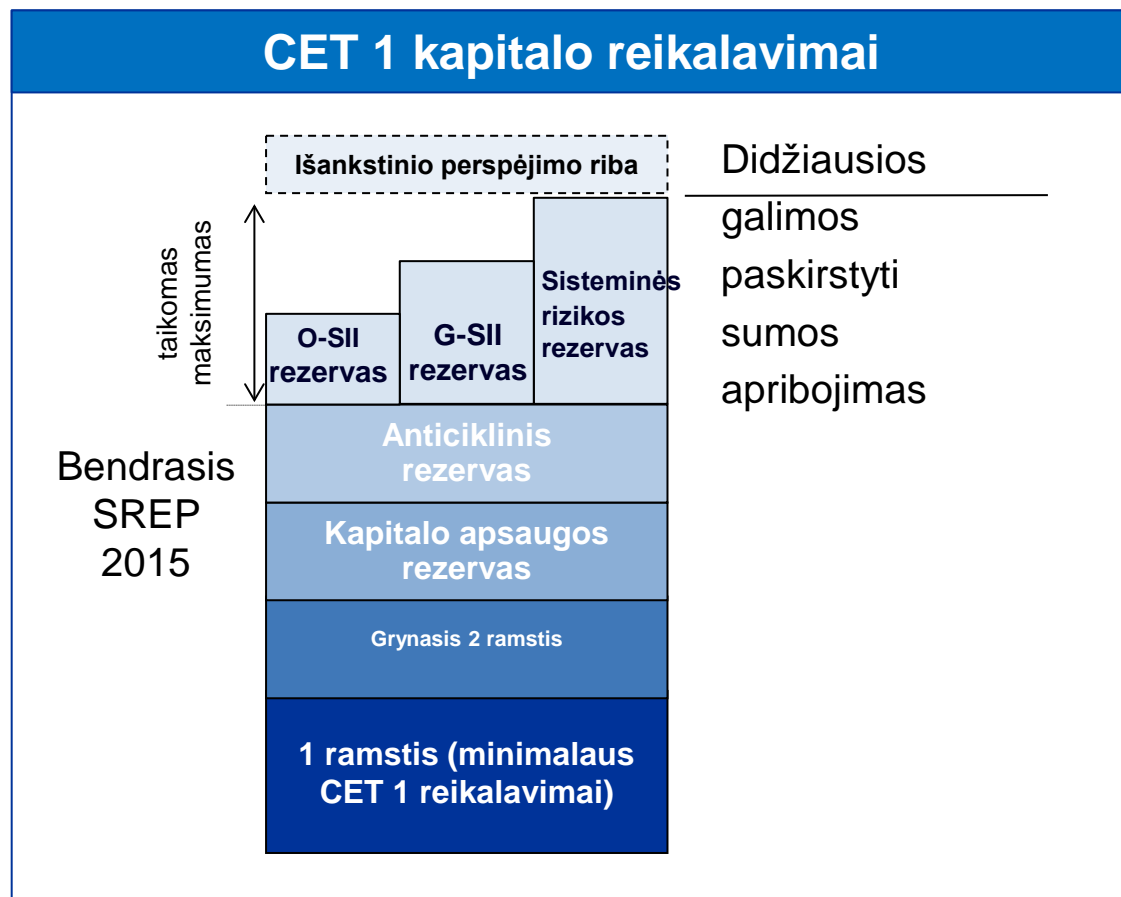
Pirmą kartą buvo galima plačiu mastu išsamiai palyginti panašias įstaigas ir atlikti horizontalią analizę. Dėl to visos įstaigos buvo vertinamos **pagal vienodus standartus** taip **stiprinant bendrą integruotą bankų rinką**.

Visas SREP yra kapitalo ir likvidumo pakankamumo vertinimo pagrindas – juo vadovaujamosi imantis bet kokių priežiūros priemonių sunkumams spręsti.

- Priežiūros valdybos priimami SREP sprendimai (laikomi priimtais, jei Valdančioji taryba nepareiškia prieštaravimo)
- SREP sprendimuose gali būti nurodomi:
  - **papildomi nuosavų lėšų reikalavimai**
    - 2015 m. nurodytas kaip CET 1 koeficiento padidinimas (viršijantis minimalų CET 1 koeficientą)
    - Rekomendacija linijiniu būdu pasiekti reikalaujamus galutinius kapitalo pakankamumo koeficientus
  - **konkrečiai įstaigai taikomi kiekybiniai likvidumo reikalavimai**
    - Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis didesnis negu nustatytas minimumas
    - Ilgesni „išgyvenimo“ laikotarpiai
    - Nacionalinės priemonės
  - **kitos, kokybinės, priežiūros priemonės**
    - Papildomos priežiūros priemonės nurodytos BPM reglamento 16 straipsnio 2 dalyje, pvz., veiklos apribojimas, reikalavimas sumažinti riziką ir papildomo arba dažnesnio ataskaitų teikimo reikalavimai

SREP sprendimas – kapitalo priemonės

Darbas MDA klausimu* (atsižvelgiant į EBI 2015 m. gruodžio 18 d. nuomonę)

- ✓ Eilės tvarka: 1 ramstis, grynasis 2 ramstis, rezervas
- ✓ 2015 m. CET 1 2 ramsčio reikalavimai ir laipsniškas rezervo didinimas
- ✓ Apskaičiuojant MDA imama CET 1 1 ir 2 ramsčio reikalavimams vykdyti nenaudojama CET 1 kapitalo dalis

* Didžiausia galima paskirstyti suma (angl. Maximum Distributable Amount, MDA):

Pažeidus jungtinio rezervo reikalavimą (apibrėžtą kaip taikomų rezervų suma) gali būti nustatyti apribojimai pelno paskirstymui (pvz., dividendų, atkarpos išmokų už papildomo 1 lygio (AT 1) kapitalo priemones, savo nuožiūra išmokamų pelno dalių). Jam nustatyto jungtinio rezervo reikalavimo nevykdančiam bankui automatiškai draudžiama paskirstyti daugiau negu MDA. MDA yra banko paskirstytino pelno suma, padauginta iš koeficiento nuo 0,6 iki 0, priklausomai nuo to, kiek CET 1 trūksta iki jungtinio rezervo reikalavimo įvykdymo.

SREP sprendimas – likvidumo priemonės

Konkrečioms įstaigoms skirti priežiūriniai likvidumo reikalavimai 2015 m.:

- 2015 m. spalio 1 d. įsigaliojo padengimo likvidžiuoju turtu reikalavimai
- Likvidumo vertinimas apima kokybinį ir kiekybinį vertinimus bei parametrus, tarp jų:
  - finansavimo pobūdį,
  - „išgyvenimo“ laikotarpį,
  - likvidųjį turtą,
  - pasiklovimą trumpalaikiu didmeniniu finansavimu.

Konkretūs likvidumo priemonių pavyzdžiai

- ✓ reikalauti didesnio padengimo likvidžiuoju turtu rodiklio negu nustatytas minimumas
- ✓ reikalauti nustatyti konkretų minimalų „išgyvenimo“ laikotarpį
- ✓ reikalauti turėti minimalaus dydžio likvidųjį turtą

SREP sprendimas – kitos priežiūros priemonės

BMP reglamento 16 straipsnio 2 dalis

ECB turi šiuos įgaliojimus:

- (a) reikalauti, kad įstaigos turėtų nuosavų lėšų, viršijančių nustatytus kapitalo reikalavimus;
- (b) reikalauti, kad būtų sustiprinta tvarka, procesai, mechanizmai ir strategijos;
- (c) reikalauti, kad įstaigos pateiktų priežiūros reikalavimų laikymosi atkūrimo planą ir nustatytą galutinį jo įgyvendinimo terminą (...);
- (d) reikalauti, kad įstaigos taikytų specialią atidėjinių politiką arba turto tvarkymo tvarką nuosavų lėšų reikalavimų atžvilgiu;
- (e) uždrausti arba apriboti įstaigų veiklą, sandorius ar tinklus arba reikalauti neinvestuoti į veiklą, kuri kelia pernelyg didelę riziką įstaigos patikimumui;
- (f) reikalauti sumažinti įstaigų veiklai, produktams ir sistemoms būdingą riziką;
- (g) reikalauti, kad įstaigos ribotų kintamąją atlyginimo dalį (...);
- (h) reikalauti, kad įstaigos naudotų grynąjį pelną nuosavoms lėšoms sustiprinti;
- (i) apriboti arba uždrausti įstaigos atliekamą paskirstymą akcininkams, nariams arba papildomų 1 lygio priemonių turėtojams, jeigu šis draudimas nebus laikomas atveju, kai įstaiga nevykdo savo įsipareigojimų;
- (j) nustatyti papildomus arba dažnesnio ataskaitų teikimo reikalavimus (...);
- (k) nustatyti specialius likvidumo reikalavimus, įskaitant terminų nesutapimų turto ir įsipareigojimų atžvilgiu apribojimus;
- (l) reikalauti atskleisti papildomą informaciją;
- (m) bet kuriuo metu iš kredito įstaigų valdymo organo pašalinti narius (...).

Horizontalusis dialogas su sektoriumi

- ✓ Reguliarūs bankų asociacijų ir MP IV GD atstovų susitikimai
- ✓ Seminarai dalyvaujant visų svarbių įstaigų atstovams

Informacija visuomenei

- ✓ Paskelbtas „Bankų priežiūros vadovas“
- ✓ Paskelbtos ECB pozicijos (pvz., dėl MDA, darbo užmokesčio, kt.)
- ✓ Priežiūros valdybos pirmininko ir pirmininko pavaduotojo kalbos
- ✓ Raštai EP nariams, klausymai, pasitarimai su EP nariais

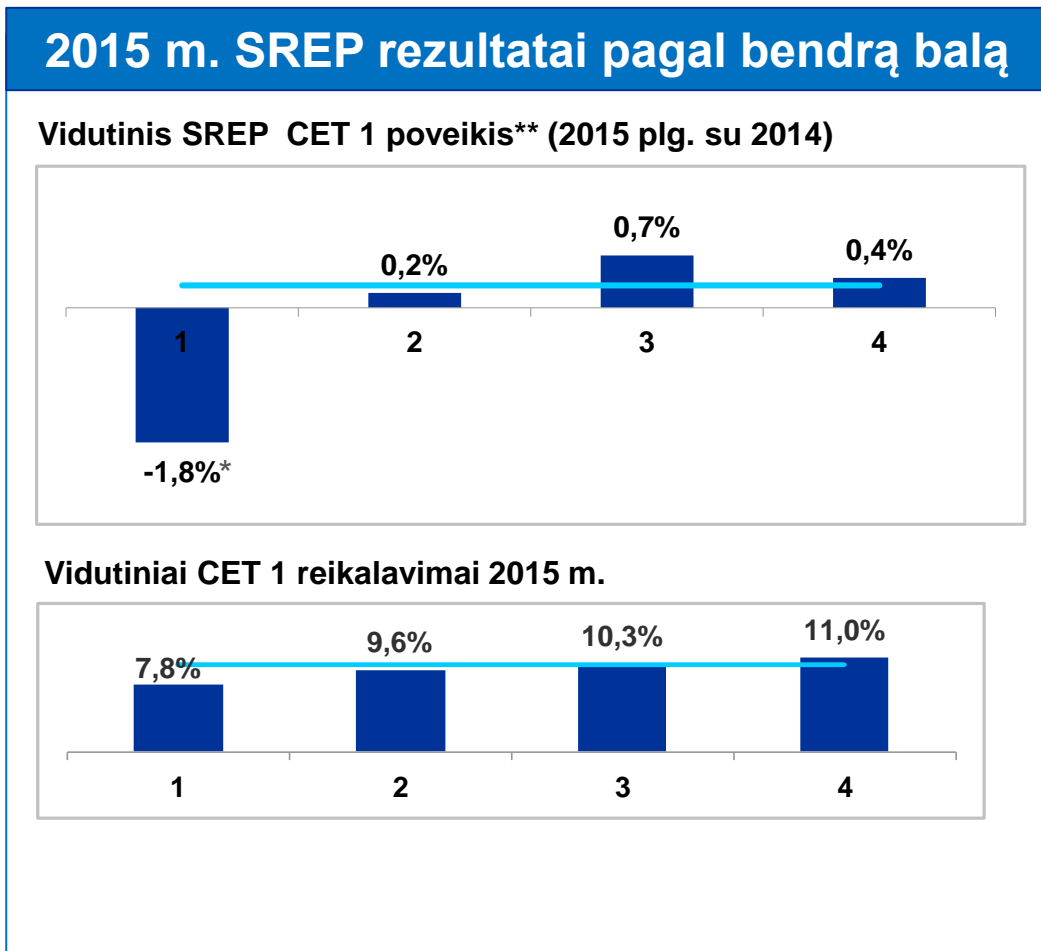
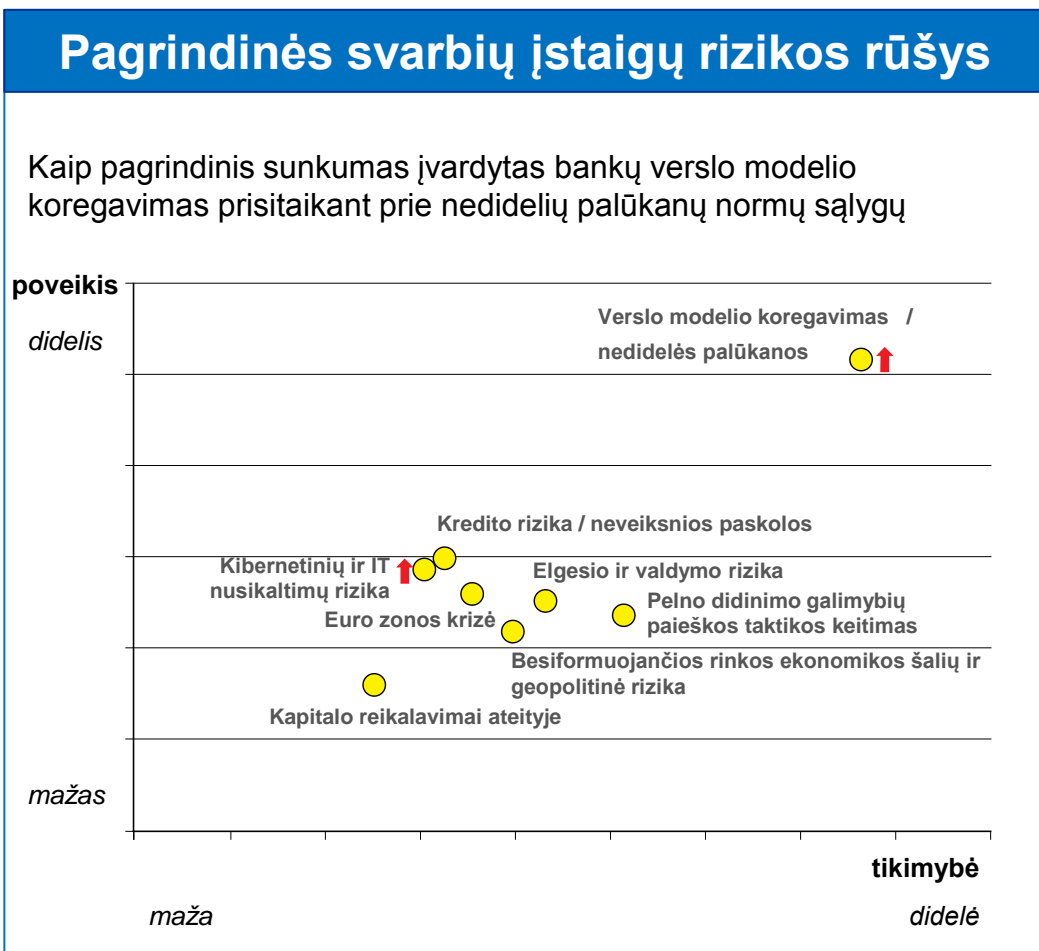
Nuolatinis dialogas su bankais

- ✓ Priežiūros analizės programa
- ✓ Bankų ir JPG atstovų susitikimai (ypač prieš priimant SREP sprendimus)
- ✓ SREP sprendimai (teisė būti išklaustyti)

Bankai turi:

- ✓ žinių, reikalingų norint suprasti metodiką, įvertinti riziką ir imtis priemonių veiklai gerinti,
- ✓ pakankamai užtikrintumo, reikalingo planuojant kapitalą.

- 2015 m., palyginti su 2014 m., bendras svarbių įstaigų įvairių rūšių rizikos lygis nesumažėjo.
  - Bankų sistemos kapitalo poreikio lygis turi būti išlaikytas, kai kuriais atvejais – padidintas.
- **2016 m., palyginti su 2015 m., kapitalo reikalavimai padidėjo 50 bazinių punktų (b. p.)**
  - ✓ Daugelis bankų dar ne visiškai atsigavo po 2012 m. finansų krizės ir toliau susiduria su rizika ir sunkumais. Dėl to, palyginti su 2015 m., **vidutiniškai 30 b. p. padidėjo 2 ramsčio reikalavimai.**
  - ✓ Antroji kapitalo reikalavimų padidėjimo dalis (20 b. p.) – laipsniškas sisteminio rezervo didinimas.

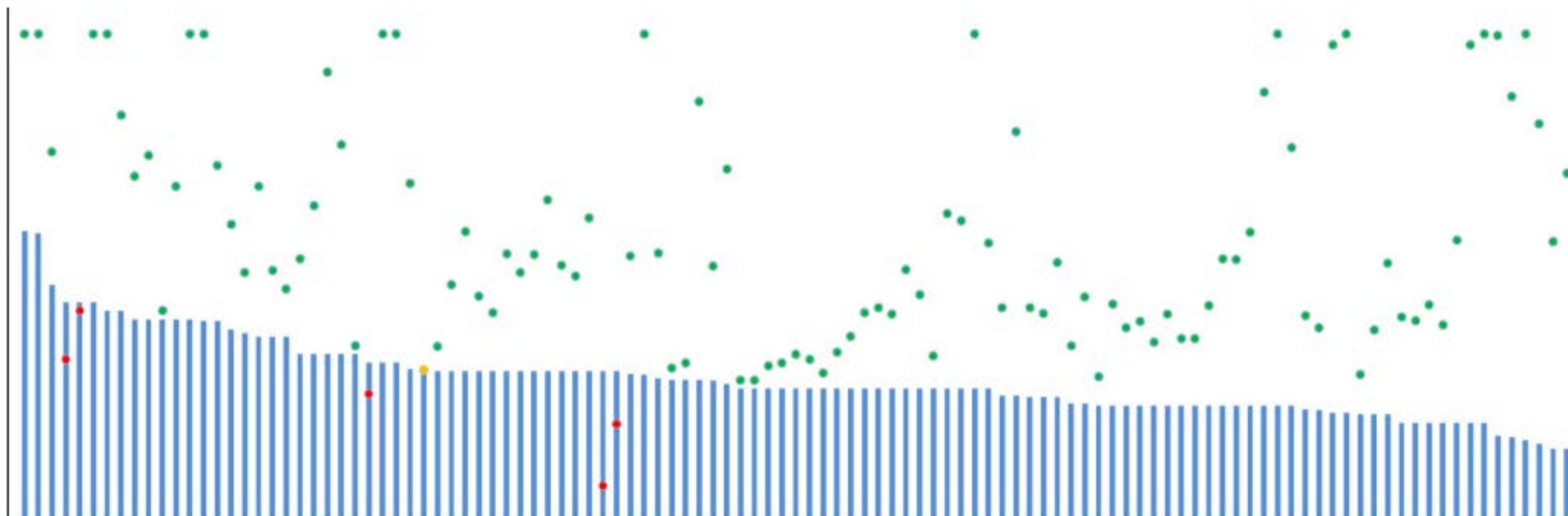

* labai mažai bankų šiame segmente sukuria didelį kintamumą

* neįskaitant sisteminės rizikos rezervo

Daugumos svarbių įstaigų kapitalo lygis šiuo metu viršija CET 1 reikalavimus ir rezervą

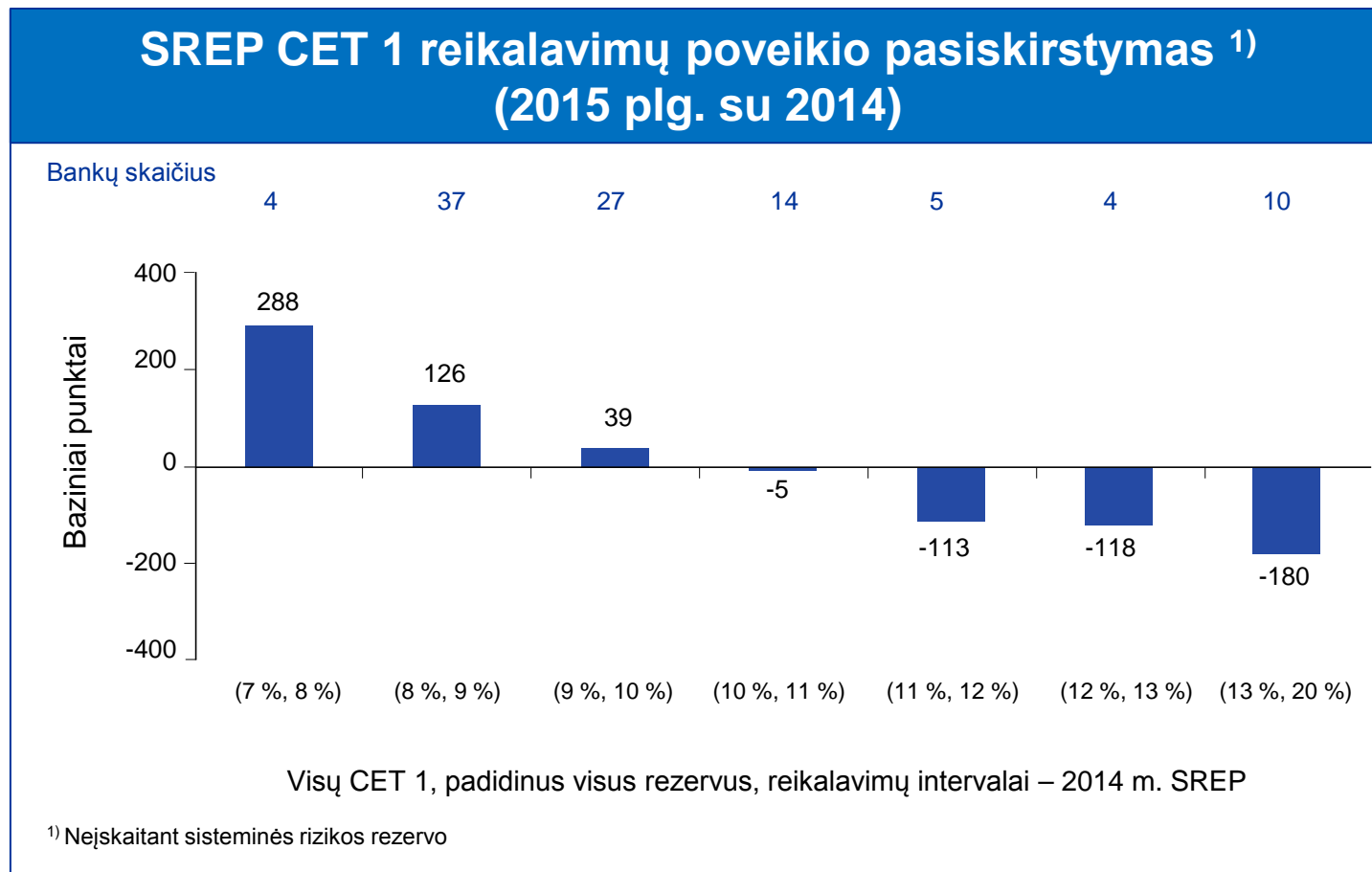

CET 1 koeficiento reikalavimai (didinimas 2016 m.)
= 1 ramstis + 2 ramstis + rezervas (neįskaitant 25 b. p. išankstinės perspėjimo ribos)

- Bankai, kurių turimas CET 1 viršija CET 1 reikalavimus ir išankstinės perspėjimo ribos rodiklį
- Bankai, kurių turimas CET 1 viršija CET 1, bet nesiekia 25 b. p. išankstinės perspėjimo ribos
- Bankai, kurių turimas CET 1 yra mažesnis negu CET 1 reikalavimai

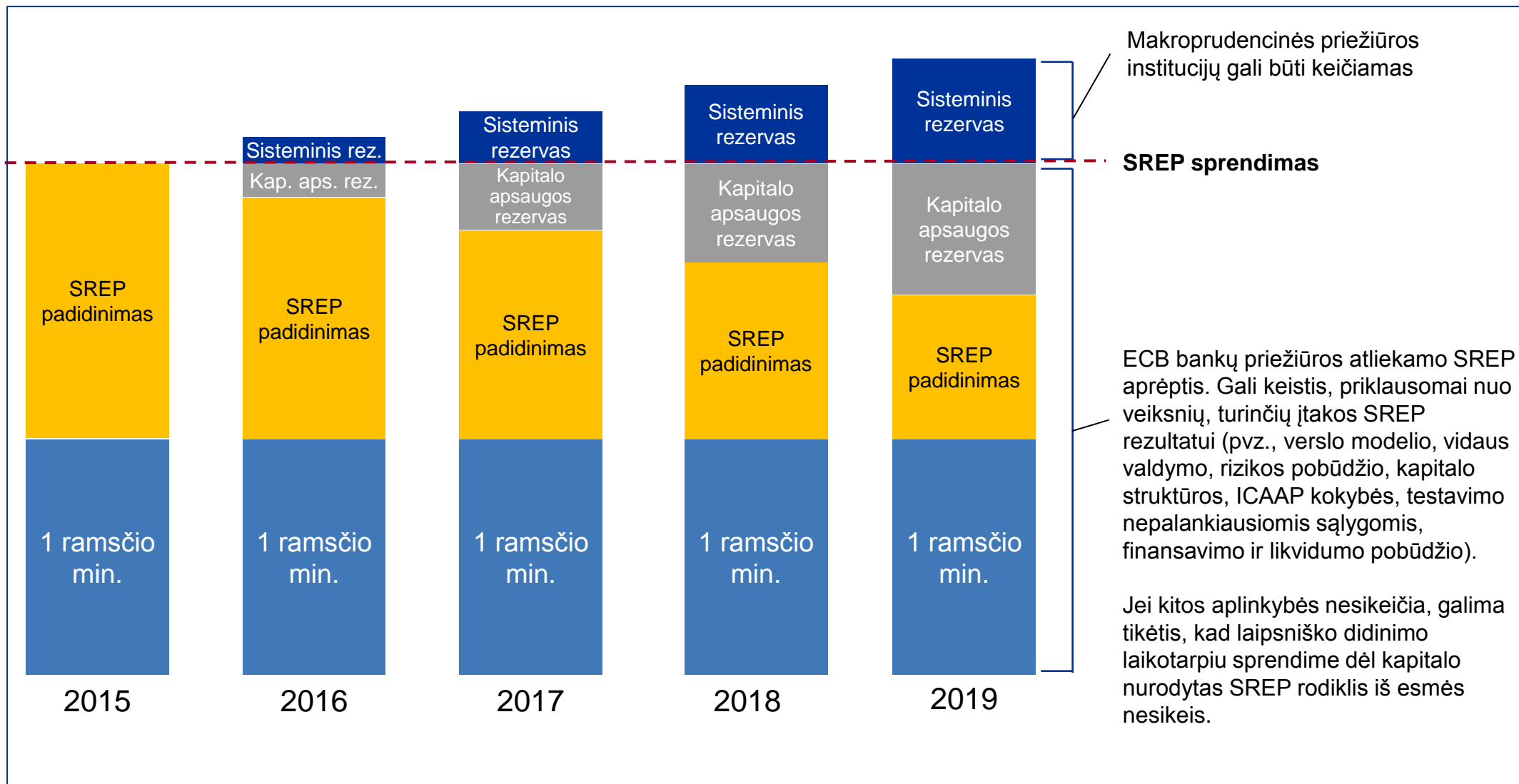
Pastaba. Turimo CET 1 lygis pamažintas, kad būtų lengviau suprasti grafiką

- Svarbių įstaigų SREP CET 1 reikalavimų* vidurkis yra apie 9,9 %
- Svarbių įstaigų SREP CET 1 reikalavimų* mediana yra apie 9,7 %
- 2015 m. vykdant SREP pavyko suvienodinti SREP CET 1 reikalavimus nustačius vienodesnius ir labiau į riziką orientuotus 2 ramsčio CET 1 reikalavimus

* neįskaitant sisteminės rizikos rezervo

2015 m. SREP sprendimuose nurodyti 2 ramsčio reikalavimai irgi rodo kryptį ateičiai: visų pirma, kapitalo apsaugos rezervas bus laipsniškai didinamas iki 2019 m., o 2 ramsčio reikalavimai bus atitinkamai mažinami.

Neįtrauktas anticiklinis rezervas ir dėl paprastumo vietoj trijų sisteminių rezervų nurodytas vienas

Pirmasis SREP ciklas buvo atliktas efektyviai ir paskatino vienodų sąlygų kūrimą

➤ Pasiektas aukštas vienodumo lygis

- Veiksmingai taikytas suvaržytosios nuomonės principas
- Stipresnis įstaigos rizikos profilio ir kapitalo poreikio tarpusavio ryšys

➤ 2016 m. bus koreguojami kai kurie SREP metodikos aspektai, pvz.:

- likvidumo ir finansavimo rizikos vertinimas,
- labiau suvienodinta ICAAP vertinimo tvarka,
- rengiamasi 2016 m. testavimui nepalankiausiomis sąlygomis.

➤ SREP metodika toliau bus plėtojama taip, kad bankų veikla ir rizika būtų tinkamai stebimos ir vertinamos iš ateities perspektyvos.

Balų ir kapitalo reikalavimų tarpusavio ryšys

